

Smartphonens rolle for individet og dens påvirkning på den sociale interaktion

Humanistisk-Teknologisk Bachelor

Roskilde Universitet

Efterår 2019

Vejleder: Ole Monrad

Gruppe 9:

Jonas Frandsen (55060)

Abstract

In this project I seek to examine the role of the smartphone in people's everyday life and how the smartphone can affect our face to face social interaction on cafés and restaurants. I seek to understand how smartphone users value their smartphone and how it works as a multifunctional device, that is used for a variety of activities during the day. I have a hypothesis that the smartphone use could undermine our face to face social interaction which I seek to clarify. From my understanding people highly value their smartphone, as it gives access to their personal, work and online life all at once. I found that smartphone use in social settings is accepted by most people if it is moderate. This indicates new norms are present regarding our social culture and how we interact with each other. Furthermore, I found that smartphone does affect social interaction, but in a more subtle way. The use of smartphones in various activities daily, makes it a potential foundation for our automatic attention. This makes it so our attention is automatically drawn to our smartphone, even if it is not relevant for our task at hand. To oppress the attention to the smartphone, we must allocate attentional resources which leaves less for the task at hand. This potentially means that we are not as aware alert of the ongoing conversation as we could be. However, this would still be applicable if the smartphone wasn't present in the setting at all.

Indholdsfortegnelse

Abstract	1
Indledning og problemfelt	3
Problemformulering	4
Afgræsning	4
Videnskabsteoretisk grundlag	4
De tre faglige dimensioner	6
Design og konstruktion	6
Teknologiske systemer og artefakter	6
Subjektivitet, teknologi og samfund	6
Metode	7
Projektdesign og valg af metode	7
Observation som kvantitativ metode	8
Det kvalitative interview	9
Kognitiv kapacitet og brugeradfærd	11
Altid på	13
De virtuelle platforme	14
Det nye jeg: bundet og betydeligt fraværende.....	14
Sekundær empiri Udespisevaner i Danmark	16
Analyse	17
Smartphonens tilstedeværelse i café og restaurantmiljøet.....	18
Har selskabets størrelse en betydning?	20
Multifunktionel smartphone men begrænset kognitiv kapacitet.....	21
Acceptabelt eller uacceptabelt – nye normer.....	23
Delkonklusion	24
Diskussion	25
Konklusion.....	27
Perspektivering	28
Litteraturliste	29
Bøger	29
Links.....	29

Indledning og problemfelt

Smartphonen er de seneste år blevet en stor del af hverdagen for de fleste danskere. I 2017 havde 77,3 % af danskerne en smartphone, hvilket gjorde Danmark til det land i verden, hvor flest mennesker havde en smartphone (Berlingske, 2017). Nye tal fra Ericsson peger på, at smartphones står for to tredjedele af alt mobil forbindelse i verden. Dette indikerer at omkring 5,5 milliarder smartphones er aktive på verdensplan, hvilket er 450 millioner flere smartphones end samme tid sidste år (Datareportal, 2019). Da telefonen blev opfundet, gjorde den det muligt for folk at komme i kontakt med hinanden. Smartphonen kan langt mere end det, og vi har mulighed for hele tiden at være "på". Vi er aldrig længere væk end, at vi kan fanges på vores smartphone. Derudover er det via smartphonen blevet muligt at benytte sig af de sociale medier som f.eks. Facebook, Instagram og Snapchat, du kan læse og besvare mails, blive opdateret på nyhederne og meget mere. Alt dette giver en form for frihed, og vi er i knap så afhængige af at være tilstede rent fysisk, så længe vi har en stabil internetforbindelse. Du kan f.eks. besvare dine arbejdsmails fra en café eller uploade billeder til din Instagram på din ferie. Smartphonen giver os en masse muligheder, som førhen ikke har været aktuelle.

Jeg har en hypotese om, at smartphonen og alle de muligheder den indebærer kan påvirke os negativt i visse sociale situationer. Flere og flere har oplevet de såkaldte "fantom-vibrationer", hvor vi føler at telefonen vibrerer, selvom den ikke gør det. De fleste hiver deres smartphone frem ti sekunder efter, at de er ankommet et sted (Videnskab, 2017). Det er næsten blevet helt almindeligt og acceptabelt at sige "Undskyld, min telefon ringer lige", midt i en samtale.

Jeg vil undersøge hvilken rolle smartphonen har for os som individer, og i hvor høj grad vi gør brug af smartphonen i sociale situationer, som på cafeer og restauranter. Her er der for mange måske er en forventning om, at vedkommende er tilstede. Derudover vil jeg undersøge, hvilke potentielle negative konsekvenser der måtte være, samt hvordan de påvirker os i den sociale kontekst.

Problemformulering

Hvilken rolle spiller smartphonen for det enkelte individ, og hvordan påvirker smartphonebrugen den sociale interaktion?

Arbejdsspørgsmål:

- Hvordan undersøger jeg smartphonebruget i sociale situationer?
- Hvor vigtig er smartphonen for os?
- Hvordan påvirker smartphonen os som individer?
- Hvilken betydning har brugen af smartphone for den sociale interaktion?

Afgræsning

Jeg har valgt at afgrænse mig til at se på smartphonebruget i sociale situationer, hvor jeg har en hypotese om, at den sociale kontakt (ansigt til ansigt) er formålet. Jeg har valgt specifikt at se på café og restaurant besøg, med selskaber på to eller flere personer. Min hypotese bygger på, at formålet med café og restaurant bl.a. er at "catche up" eller bare hyggesnakke over en kop kaffe eller en bid mad. Jeg har selvfølgelig valgt at afgrænse mig til gæster, der har en smartphone. Sociale situationer har jeg i projektet afgrænset til at være en situation, hvor to eller flere individer på samme geografiske lokation interagerer ansigt til ansigt.

Videnskabsteoretisk grundlag

Videnskaberne er af stor betydning, og har påvirket vores liv i mange år. Der er igennem tiden blevet sat mange spørgsmålstejn til videnskaben som f.eks. hvor kommer videnskabernes autoritet fra og hvorfor skal vi tro på deres måde at anskue verden på? Inden for videnskabsteori beskæftiger man sig lige præcis med spørgsmål som disse. "Videnskabsteori kan derfor i en vis forstand siges at være den særlige disciplin der har alle de andre videnskaber som sin genstand"

(Lægaard, 2003, s. 15). Videnskabsteori skal altså forklare os, hvad videnskab gør, hvorfor det er så specielt og hvorfor det videnskaben gør virker (Lægaard, 2003).

Mit videnskabsteoretiske ståsted er hermeneutikken. Ligesom mange andre videnskabsteoretiske retninger har hermeneutikken skulle definere sit eget syn på videnskab, i modsætning til den opfattelse som positiverne havde. Mange former for hermeneutik går imod positivistens idé om enhedsvidenskab, ideen om at der kun er én videnskabelig metode (Lægaard, 2003). Hermeneutik betyder fortolkningslære, og hermeneutikken går ud på at forklare hvad det betyder at fortolke noget, men også hvordan vi kan fortolke ordentligt. Hermeneutikken omfatter alle de områder, hvor der fortolkes i håb om at få en forståelse af dets mening. Det helt klassiske eksempel af fortolkning er tekster, men der fortolkes også andre fænomener som f.eks. sociale interaktioner og menneskelig adfærd. En fortolkning kan være undren og overvejelser for eventuelle motiver eller forestillinger, der ligger bag en handling. Alle menneskelige eller menneskeskabte fænomener er i hermeneutikken meningsfulde, og for at forstå deres mening er det nødvendigt at fortolke dem (Lægaard, 2003).

Der findes en model for hvad man gør, når man fortolker. Den model kalder man for den hermeneutiske cirkel. Ideen med den hermeneutiske cirkel er, at man har nogle bestemte forventninger eller en idé om, hvad man vil få ud af at læse f.eks. en tekst. Man har altså en forudfattet opfattelse af hvordan teksten vil være, og man vil undervejs i teksten begynde at sammenligne teksten med den eller de opfattelser, man havde gjort sig forinden (Lægaard, 2003). Så snart man går i gang med at læse, vil man i hermeneutikken sige, at man fortolker. Ens idé om teksten udvikler sig hele tiden, jo dybere man kommer i teksten. Fortolkningsprocessen går i den hermeneutiske cirkel frem og tilbage mellem *helhed*, som er læserens idé om meningen af hele teksten, og *del* som er dele af teksten læseren forsøger at sammenligne med sin helhedsopfattelse. Fortolkningsprocessen er altså dynamisk, og der findes ikke ét facit. Der kan altid inddrages nye oplysninger, som kan ændre måden man fortolker på, og derved få en ny helhed (Lægaard, 2003).

I mit projekt har jeg en forforståelse af, at brugen af smartphonen har en negativ effekt i sociale situationer (ansigt til ansigt). Denne forståelse vil undervejs i mit projekt konstant være under revurdering på baggrund af min producerede empiri, og de teorier jeg anvender. Det er på denne

måde, at den hermeneutiske cirkel kommer til udtryk i mit projekt. Jeg arbejder ud fra helheden om, at smartphonen kan have en negativ effekt på den sociale situation.

De tre faglige dimensioner

Design og konstruktion

I Design og konstruktion er fokus lagt på udvikling og evaluering af processer, systemer og artefakter. Desuden omfatter den også elementer ved systemer og artefakter, som har til funktion at påvirke brugeren. F.eks. noget visuelt eller auditivt, som påvirker sanser, perception og kognitive processer. I mit projekt vil jeg inddrage denne dimension ved at se nærmere på smartphonen, samt udviklingen af diverse apps og hvordan de påvirker kognitive processer hos brugeren.

Teknologiske systemer og artefakter

Teknologiske systemer og artefakter er indlejret i en teknisk videnskabelig tradition. Fokus er på mekanismer og processer af et teknologisk system eller artefakt, men også de effekter som skabes heraf. Denne dimension vil blive inddraget i mit projekt undervejs, når jeg ser nærmere på selve smartphonen og hvordan den spiller en multifunktionelle rolle i manges dagligdag. Jeg vil inddrage denne dimension i forbindelse med, at jeg undersøger smartphonen som et teknologisk system, dets processer og hvilke effekter den skaber.

Subjektivitet, teknologi og samfund

Denne dimension er indlejret i den humanvidenskabelige tradition, og omhandler relationen mellem subjektet, teknologien og samfundet. Jeg inddrager denne dimensioner, i det jeg undersøger relationen mellem mennesket og en teknologi, som i mit projekt er smartphonen. Jeg ser nærmere på smartphonen som teknologi, dens rolle i samfundet og subjektets relation til teknologien. Dette skal hjælpe mig til en forståelse af relationen, og de eventuelle konsekvenser der medfølger.

Metode

I dette afsnit vil jeg redegøre for min metodiske tilgang i projektet. Jeg vil præsentere mine metodiske overvejelser, hvilke metoder jeg gør brug af og hvordan de kommer til brug i projektet. Mit projekt er designet således, at jeg gør brug af en kvantitativ såvel som kvalitativ tilgang. Dette er også kaldet *Multi-strategy (mixed method) designs*. Mine metodiske overvejelser er inspireret af Colin Robson og hans bog *Real World Research*. Jeg kommer i projektet til at fortage en eller flere observationer samt lave interviews.

Projektdesign og valg af metode

Colin Robson var professor på skolen Human Health and Sciences ved University of Huddersfield (Sage, 2019). I 2011 publicerede han 3. udgave af *Real World Research*. Bogen fokuserer på problemstillinger med direkte relevans til menneskers liv, samt at finde måder hvorpå man kan håndtere disse problemstillinger eller blot få en bedre forståelse af problemet.

”Social research”, som Robson beskriver det, er research som fokuserer på mennesker i sociale omgivelser. Han forklarer at traditionelt set, kan de opdeles i to brede vifter, kvantitativ research og kvalitativ research. I den kvantitative research arbejdes der typisk med indsamling af numerisk data, hvor der i kvalitativ research arbejdes med ikke-numerisk data som f.eks. ord. Colin Robson udtrykker vigtigheden i, at man skal være opmærksom på måden man designer sit researchprojekt på (Robson, 2011). Ligesom kvantitativt og kvalitativt data opdeles i to, kan social research design ligeledes opdeles i to typer. Den første kalder Colin Robson for *fixed designs*. Her har man fra et meget tidligt stadie, inden der indsamles data, fundet ud af hvad man skal gøre og hvordan det skal gøres. Den anden type er *flexible designs*. Her kan ens fokus ændre sig, som ens research skrider frem og designet udvikles som resultat af, hvad man finder frem til i de tidlige stadier (Robson, 2011).

Ifølge Colin Robson er *fixed designs* næsten altid afhængig af indsamlingen af kvantitative data, hvor *flexible designs* er mere afhængig af den kvalitative data. Han forklarer dog, at mange *flexible designs* ofte gør brug af flere dataindsamlingsmetoder, hvor kvantitative data typisk er i blandt. Ligeledes er det tilfældet ved *fixed designs*, at på trods af at fokus er på de kvantitative data, så

bliver der også indsamlet kvalitative data (Robson, 2011). Denne indsamling af både kvantitative og kvalitative data i samme projekt er ifølge Colin Robson blevet mere udbredt med tiden, og han kalder det *multi-strategy design*. Der findes flere typologier indenfor *multi-strategy design*, hvor jeg har valgt at benytte mig af *Sequential explanatory design*. Dette design er karakteriseret ved indsamlingen og analyse kvantitative data efterfulgt af indsamling og analyse af kvalitative data. De kvalitative data har til formål at bidrage med at forklare og forstå de resultater, som den kvantitative dataindsamling har resulteret i (Robson, 2011).

Jeg har i mit projekt valgt benytte *multi-strategy design*, og gøre brug af både kvantitativ og kvalitativ dataindsamling. Dette har jeg gjort, fordi jeg mener at denne form for metodetriangulering har en masse potentielle fordele. Kombinationen af kvantitativ og kvalitativ research skal give mig et mere omfattende billede af smartphonebrugen, men også forstærke validiteten af de fund jeg gør mig undervejs i projektet. Kombinationen af disse tilgange er især værdifuld i mit projekt, hvor jeg undersøger den virkelige verden. Her kan fænomenet være meget komplekst og indebære flere perspektiver, der er nødvendige for at forstå det. Derudover virker metodetrianguleringen effektivt til at give en bedre forståelse af resultaterne fra de kvantitative såvel som kvalitative undersøgelser. En kvantitativ undersøgelse (observation) kan f.eks. opfølges af et kvalitativ interview. De kvalitative data skal også hjælpe med at illustrere mine kvantitative fund, og tegne et tydeligere billede af det fænomen jeg undersøger.

Observation som kvantitativ metode

I mine bestræbelse på at finde ud af, hvordan smartphonen påvirker individet i sociale situationer, må jeg først undersøge dens tilstedeværelse og omfanget heraf. En måde jeg kan undersøge disse parametre, vil være gennem observation. Ifølge Robson er menneskers handlinger og adfærd centrale aspekter i undersøgelser omhandlende den virkelige verden. Det er for ham derfor helt åbenlyst at observere for dernæst at beskrive, analysere og fortolke det, vi observerer. Robson forklarer at der findes flere måder at observere på, hvor de to skarpe modsætninger er deltager observation – en kvalitativ stil og struktureret observation, som er mere kvantitativ. Sidstnævnte er ifølge Robson næsten udelukkende knyttet til *fixed designs*, hvorfor jeg benytter den form for observation i mit projekt (Robson, 2011). En af de store ulemper ved observationer er usikkerheden i, hvorvidt observatøren påvirker den observerede situation. Robson kalder dette fænomen for "reactivity". For at reducere denne effekt kan man som observatør forsøge at sikre

sig, at de observerede er uvidende om, at de bliver observeret (Robson, 2011). Observation som metode har ifølge Robson også sine fordele. *"A major advantage of observation as a technique is its directness. You do not ask people about their views, feelings or attitudes; you watch what they do and listen to what they say."* (Robson, 2011:316). Robson nævner at svar fra interviews og spørgeskemaer er berygtede for, at der er en forskel på hvad folk siger de har og/eller vil gøre sammenlignet med hvad, de faktisk gør eller har gjort (Robson, 2011). Dette kan også være gældende i mit projekt, hvorfor jeg ser en vigtighed i brugen af begge metoder.

Robson forklarer hvordan, at det kan være en fordel at benytte sig af indkodningsskema. Et sådant skema indeholder en eller flere forudbestemte kategorier, der giver mulighed for at registrere det observerede (Robson, 2011). Mine observationer skal forsøge at give mig en idé om, hvorvidt smartphonen bruges i sociale situationer på cafeer. Mit observationsskema er udformet således, at jeg notere antallet af gange, smartphonen bliver brugt, selskabets størrelse og hvor lang tid jeg har observeret.

Det kvalitative interview

Jeg anvender interviews som min kvalitative metode i mit projekt. Formålet er at opnå en bedre forståelse af min problemstilling, og interviews giver mig mulighed for at tolke emnet ud fra mine respondenteres holdninger og opfattelser af smartphonebrugen i sociale situationer. Resultat af mine interviews bliver kvalitative data, som jeg senere i projektet kan analysere. Derudover skal de kvalitative data, i kombination med mine kvantitative data, forsøge at gøre helheden mere fuldstændig.

Ifølge Robson findes der mange forskellige typer af interviews. Normalt kan de forskellige typer opdeles mellem struktureret, semi-struktureret og ustruktureret interviews. Robson forklarer det i et vist omfang hænger sammen med, hvor dybe svar man opsøger. Interviews der er meget strukturerede, kan f.eks. være et spørgeskema hvor spørgsmålenes rækkefølge har en afgørende betydning og svarene skal gives ud fra nogle valgmuligheder. Interviews der er mindre strukturerede, er interviews hvor den interviewede har mere fleksibilitet med henblik på svarene. Dette giver personen en større mulighed for at gå i dybden med sine svar, hvis ønsket er en dybere forståelse af deres holdning til et givent emne. Robson nævner at interviews normalt foretages en

til en og ansigt til ansigt, men at internettet bruges gradvist mere, fordi det tidsbesparende og kræver langt færre ressourcer (Robson, 2011).

Robson beskriver at i det semi-strukturerede interview har interviewer en interviewguide, der fungerer som tjekliste til de emner, som skal dækkes i interviewet. Det semi-strukturerede interview kan ifølge Robson foretages via mail, hvor man i første omgang stiller en smal række spørgsmål, som respondenter svarer på. Dette giver mulighed for at man som interviewer, kan vende tilbage for en uddybelse af svarene (Robson, 2011). Robson nævner følgende fordele og ulemper ved e-mail interviews.

Fordele ved e-mailinterviews

- Det er mindre tidskrævende, der skal ikke transskriberes og flere e-mailinterviews kan sendes på samme tid.
- Med e-mailinterviews er det muligt at interviewe alle med adgang til e-mail, uden at interviewer eller respondenter skal rejse frem og tilbage.
- Respondenter får mulighed for at reflektere over deres svar, før de besvarer interviewet. Det muliggør også, at de kan vende tilbage og ændre deres tidligere svar.
- Sideløbende interviews kan foretages i den samme tidsperiode.
- God og nem kontakt mellem interviewere og respondenter.
- Den upersonlige natur i et e-mailinterview kan medvirke til, at respondenter afgiver svar, som de ikke ville være villige til ansigt til ansigt.
- Ansigt-til-ansigt interviews kan påvirkes af personlige visuelle karaktertræk ved interviewer, som undgås ved e-mailinterviews.

(Robson, 2011:291-292)

Ulemper ved e-mailinterviews

- Usikkerhed i udvalget af respondenter. Vedkommende der svarer, kan være en anden person end hvem interviewet var tiltænkt.

- E-mailinterviews kan foregå over flere dage, og dette kan resultere i manglende svar og komplikationer i færdiggørelsen af interviewet.
- Ethiske problemer i form af at en respondent kan have trukket sig, og ikke fortalt interviewereren. Intervieweren skal tage stilling til, hvorvidt der skal henvendes igen.
- E-mailinterviews giver ikke mulighed for at opfange nonverbale signaler.
- Cyberspace er en upersonlig verden, og hvilke effekter det har på udførelsen og resultaterne af et interview er uklare.

(Robson, 2011:292)

Jeg anvender interviews med det formål at få en idé om, hvor stor en rolle vores smartphone spiller, samt hvordan den almene danskers forholder sig til brugen af smartphones i sociale situationer. Jeg har valgt at benytte internettet (e-mail), til at foretage mine interviews. Rationalet for min beslutning er, at det som nævnt er tidsbesparende, og i det jeg skriver alene, er mine ressourcer ligeledes begrænsede. På denne måde kan jeg få flere svar på kortere tid. Spørgsmålene i mine interviews bunder i, at jeg skal have en forståelse af mine respondenters holdninger og opfattelser til smartphonens rolle for den enkelte, samt brugen i sociale situationer. Mit interview er struktureret således, at mine respondenter vil blive præsenteret for en række åbne spørgsmål. De åbne spørgsmål skal give plads til refleksion, som forhåbentlig giver mere dybde i svarene.

Kognitiv kapacitet og brugeradfærd

I rapporten "Brain Drain: The Mere Presence of One's Own Smartphone Reduces Available Cognitive Capacity" introduceres en undersøgelse og teori om, hvordan smartphonen påvirker menneskets kognitive kapacitet. Undersøgelsen er lavet af Adrian F. Ward assistant professor of marketing in the McCombs School of Business, University of Texas, Kristen Duke PhD candidate in marketing at the Rady School of Management, University of California, Ayalet Gneezy associate professor of behavioral sciences and marketing at the Rady School of Management, University of California og Maartin W. Bos research scientist at Disney Research. For at få en forståelse af hvordan smartphonen påvirker vores adfærd, kræver det en grundlæggende forståelse af

forskellige kognitive processer (Adrian F. Ward, et al., 2017). I afsnittet bruger jeg de engelske begreber, da det står således i artiklen.

I rapporten forklares det hvordan, at vi mennesker i dag omgivet af konstant og potentiel meningsfuld information, men at vi simpelthen ikke har evnen til at bearbejde det hele på en gang. Vi er begrænset af vores kognitive kapacitet, som betyder at kun en lille mængde af informationen kan bearbejdes ad gangen. Begrænsningen af vores kognitive kapacitet er med til at forme store dele af vores adfærd, alt fra at være nærværende og evnen til at tage øjeblikkelige beslutninger til langsigtede mål og selvregulering (Adrian F. Ward, et al., 2017). De kognitive begrænsninger er i høj grad bestemt af tilgængeligheden af opmærksomhedsressourcer i visse områder af hjernen, som associeres med working memory (WM) og fluid intelligence (Gf). WM refererer til det system i hjernen, der aktivt vælger, beholder og bearbejder den information, som er relevant for aktuelle opgaver og/eller mål. Working memory capacity (WMC) er udtrykket for tilgængeligheden af de opmærksomhedsressourcers, der anvendes i den udøvende funktion af kontrol og regulering af de kognitive processer (Adrian F. Ward, et al., 2017). Gf repræsenterer evnen til se meningen med ting og løse nye problemer uafhængigt af den viden, som vi i forvejen har. Gf styrer ligesom WM også evnen til udvælgelse, lagring og manipulering af information med henblik på et bestemt mål. Ligeledes er Gf begrænset af tilgængeligheden af opmærksomhedsressourcer. Begrænsningen i vores kapacitet af disse ressourcer betyder, at brugen af opmærksomhedsressourcer i en kognitiv handling reducerer antallet af ledige ressourcer til andre handlinger. Brugen af kognitive ressourcer reducerer med andre ord tilgængelig kognitiv kapacitet (Adrian F. Ward, et al., 2017).

Den konstante tilstedeværelse af mange informationer i vores omgivelser og individets begrænsende evne til at behandle den information betyder, at vi er nødsaget til at udvælge, hvor vi allokerer vores opmærksomhedsressourcer (Adrian F. Ward, et al., 2017). Om vi reagerer på en stimulus, afhænger af om den har en fysisk tilstedeværelse samt formålet med den. Den selektive opmærksomhed til midlertidige relevante stimuli, som f.eks. dem associeret med en igangværende handling understøttes af WM. Når en handling eller et mål er aktivt i WM vil sandsynligheden for, at vi er opmærksomme på stimuli med relevans til vores mål være større (Adrian F. Ward, et al., 2017). Nogle stimuli forekommer mere hyppigt end andre. De mest hyppige stimuli vil typisk være associeret med langsigtede og selvrelevante mål. Disse stimuli kan automatisk tiltrække opmærksomhed, også selvom associationen til den stimuli ikke er aktiv i WM.

Et eksempel på en sådan stimulus kan være, at vi i situationer hvor udefrakommende støj ignoreres, automatisk bliver opmærksomme og orientere os, hvis vi hører lyden af vores eget navn. Denne form for automatisk opmærksomhed hjælper med at få mest ud af vores kognitive kapacitet. Den dirigerer automatisk vores opmærksomhed over på hyppigt relevante stimuli relateret til individets mål, og man behøver derfor ikke at bruge kognitiv kapacitet på at tænke over det (Adrian F. Ward, et al., 2017). Den automatiske opmærksomhed kan dog i visse tilfælde have en negativ effekt på vores koncentrationsevne. Hvis en stimulus med hyppig relevans til individets mål er tilstede i omgivelserne, men er irrelevant til den nuværende handling, kan den virke hæmmende på den automatiske opmærksomhed. Dette medfører at individet selv skal sørge for, at en attraktiv men irrelevant stimuli ikke blander sig i bevidstheden, og den proces optager opmærksomhedsressourcer (Adrian F. Ward, et al., 2017).

Ifølge rapporten betyder smartphonens forskellige funktioner og muligheder, at vi potentielt benytter den til mange forskellige gøremål i løbet af en dag. Vi får derfor en fornemmelse af, at den ofte er relevant for vores mål. Smartphonen bliver altså et fundament for vores automatiske opmærksomhed (Adrian F. Ward, et al., 2017). Selvom vi er i gang med en opgave, hvor smartphonen ikke er relevant, kan den automatisk tiltrække vores opmærksomhed og derved påvirke kvaliteten af vores præstation. I rapporten forklares det, at smartphones potentielt kan omdirigere vores opmærksomhed fra den igangværende opgave henimod tanker og handlinger associeret med ens smartphone. Det kan det betyde, at fordelingen af opmærksomhedsressourcer skifter mellem den igangværende opgave og forsøget på at undertrykke opmærksomhed til smartphonen. En konsekvens af dette betyder, at selvom vi ikke bevidst er opmærksomme på vores smartphone, svækkes præstationen af opgaver der kræver disse ressourcer (Adrian F. Ward, et al., 2017).

Altid på

Bogen "Alone Together: why we expect more from technology and less from each other" er skrevet af Sherry Turkle, hvem er professor i social studies of sciences and technology på Massachusetts Institute of Technology. Hun beskriver hvordan vi befinder os i et nyt regime, hvor nye teknologier som smartphonen og sociale netværkssider har evnen til at ændre vores sociale liv

og normer (Turkle, 2011). Nedenstående afsnit vil introducere hendes idé om betydningen af, at vi altid er på. Afsnittet tager udgangspunkt i bogens kapitel 8 "always on".

De virtuelle platforme

Internettet tilbyder helt nye måder hvorpå, vi kan eksperimentere med identitet. Turkle forklarer dog, hvordan det kan blive problematisk, og vi kan have svært ved at skelne mellem det virkelige og det virtuelle.

"When a part of your life is lived in virtual places – it can be Second Life, a computer game, a social networking site – a vexed relationship develops between what is true and what is "true here," true in simulation. In games where we expect to play an avatar, we end up being ourselves in the most revealing ways; on social-networking sites such as Facebook, we think we will be presenting ourselves, but our profile ends up as somebody else – often the fantasy of who we want to be. Distinctions blur. Virtual places offer connection with uncertain claims to commitment" (Turkle, 2011:153).

Dette citat er taget direkte fra Turkle, og opsummerer hendes idé om, hvordan virtuelle identiteter kan have konsekvenser. Hun forklarer hvordan, at vi på sociale netværkssider tror vi repræsenterer os selv, men vores profil ender med at være en anden. Typisk vil dette være en fantasi af hvem vi gerne vil være, og ikke hvem vi er. Turkle forklarer, at med tilknytningen til de såkaldte virtuelle steder følger usikre krav til en vis form for forpligtelse (Turkle, 2011).

Turkle laver den sammenknytning, at vi som følge af netværket gennem vores mobile enheder, nærmer os et nyt "jeg". Det nye "jeg" kan være fraværende fra dets fysiske omgivelser, heriblandt menneskerne i det. Det kan opleve det fysiske og det virtuelle på næsten samme tid, og få mere ud af tiden ved at multitask (Turkle, 2011).

Det nye jeg: bundet og betydeligt fraværende

At være forbundet i dag handler ifølge Turkle ikke om afstanden til hinanden, men tilgængeligheden af kommunikationsteknologi. Det er måske endda nemmere at være sammen, hvis man er alene *"In fact, being alone can start to seem like a precondition for being together because it is easier to communicate if you can focus, without interruption, on your screen."* (Turkle, 2011:155). Turkle forklarer hvordan, at vi befinder os i et nyt regime og at steder som togstationer, lufthavne og cafeer ikke længere er et fælles rum, men mere et sted for social

samling hvor folk ikke taler med hinanden. Hver person er bundet til deres mobile enheder, der fungerer som en portal til andre mennesker og steder (Turkle, 2011). Der er ifølge Turkle sket en ændring af, hvordan vi oplever steder. Folk er begyndt at se på deres mobiltelefon under en middag eller et møde, som førhen var et "sted" udgjort af et fysisk rum og de mennesker i det. Hun stiller spørgsmålstejn ved hvilken betydning stedet har, hvis de der er fysisk tilstede, har deres opmærksomhed rettet mod det fraværende (Turkle, 2011). Turkle forklarer, hvordan at vi i dag drømmer om aldrig at være alene, men altid i kontrol. Det er noget som ikke kan opnås, når du står ansigt til ansigt med en person. Det kan dog ifølge Turkle opnås ved at slippe igennem portalerne til det digitale liv (Turkle, 2011).

Det nye jeg er ifølge Turkle blevet nemmere at tilgå, eftersom vores smartphones kan fungere som en portal til det digitale liv. Vi benytter det onlinebaserede sociale netværk til at være "os selv", men vores online aktivitet ender med at gro deres eget liv. Vores online "jeg" udvikler forskellige personligheder, og kan af nogen anses for at være ens "bedre jeg" (Turkle, 2011). Turkle forklarer, at når vi investerer i vores nye "jeg", vil vi også søge anerkendelse af dem. På Facebook kan brugerne dele deres tanker, billeder og musik. De øger konstant deres fællesskab af bekendte, og uanset hvor esoteriske deres interesser er, så er de omringet af ligesindede (Turkle).

"I once described this kind of movement among identities with the metaphor of "cycling through". But now, with mobile technology, cycling through has accelerated into the mash-up of a life mix. Rapid cycling stabilizes into a sense of continual copresence. Even a simple cell phone brings us into the world of a continual partial attention." (Turkle, 2011:161).

Turkle bruger metaforen, at vi før i tiden bladrede igennem vores identiteter. De nye og mobilteknologier har dog ændret det, og vores identiteter er i og for sig tilstede samtidigt. En mobiltelefon fungerer som portal til digitale liv, hvorfor tilstedeværelsen af den betyder, at vi befinder os i en verden af delvis opmærksomhed. Mobilteknologi har gjort, at vi som mennesker kan sættes på pause. Når en person holder en telefonen i hånden, kan det være svært at vide, om man personens opmærksomhed. Turkle forklarer, at det er blevet normen, at vores ansigt til ansigt samtaler bliver afbrudt af opkald eller beskeder (Turkle, 2011).

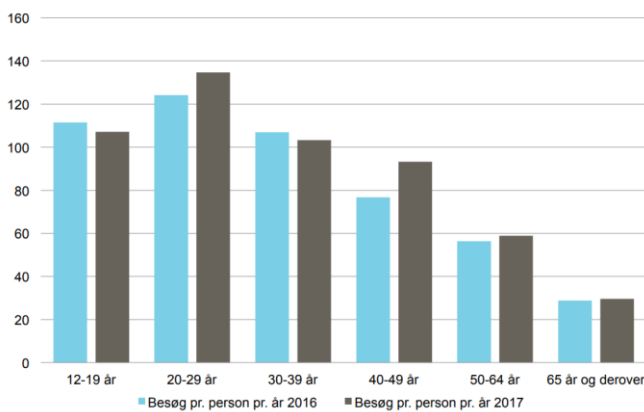
Sekundær empiri

Udespisevaner i Danmark

HORESTA udgav i december 2018 en rapport omhandlende danskernes udespisevaner i 2017.

Resultaterne fra deres rapport belyses kort, for at få indblik i den demografiske opdeling.

Nedenstående tabel viser udviklingen af besøg på cafeer, restauranter mm. pr. person pr. år fra 2016 til 2017.

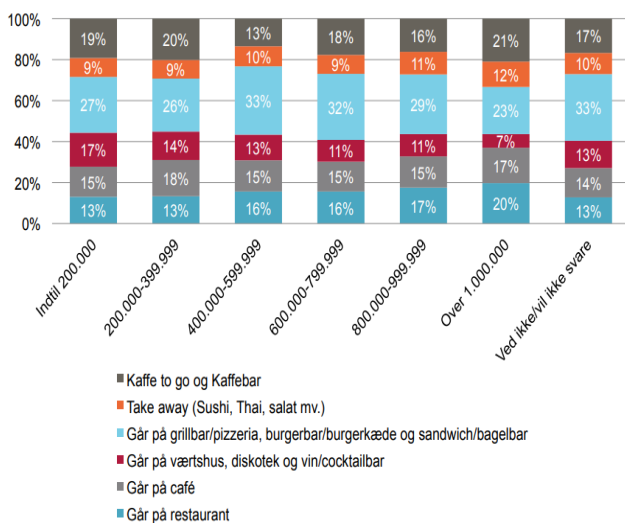

Kilde: HORESTA & KANTAR Gallup Index Danmark, undersøgelse baseret på en stikprøve blandt 7.952 personer (2017).

Figur 1 (HORESTA, 2018:8)

Som det kan ses er det aldersgruppen 20-29 år, der spiser mest ude. Aldersgruppen 65 og derover er mindst repræsenteret med i gennemsnit 30 besøg om året. 40 procent af alle udespisebesøg foretages af unge under 30, selvom de kun udgør 26 procent af den samlede befolkning (HORESTA, 2018).

De to nedenstående tabeller viser henholdsvis fordelingen af besøg baseret på indkomst og alder.

Figur 2 (HORESTA, 2018:14)

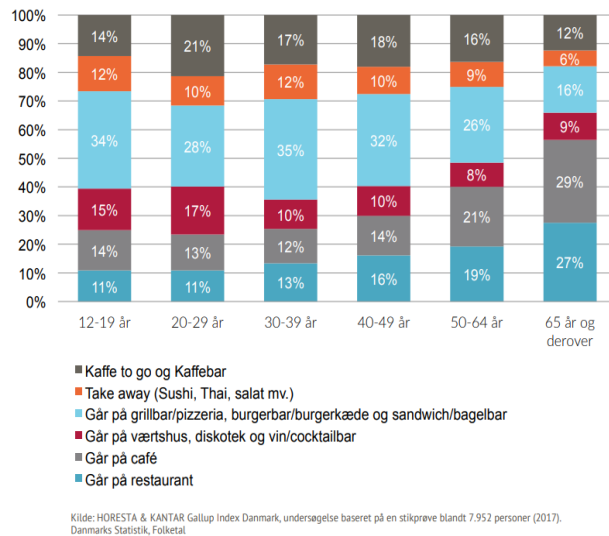

Figure 3 (HORESTA, 2018:10)

Figur 2 viser, at personer med højere indkomst har en større tendens til at gå på traditionelle restauranter. I forhold til cafébesøg er det nogenlunde lige fordelt blandt indkomstgrupperne, dog er indkomstgrupperne 200.000-399.999 og over 1.000.000 dem der går mest på café. I figur 3 tegner der sig et billede af, at café- og restaurantbesøg er mest populært for den ældre del af befolkningen. Tendens er som følge af rapporten, at den yngre del af befolkningen går mere ud end den ældre. Den ældre del går oftest på café og restaurant, mens den yngre del går mere på grillbar/pizzeria (HORESTA, 2018).

Analyse

I dette afsnit vil jeg, med udgangspunkt i min problemformulering, komme nærmere ind på smartphonens rolle for det enkelte individ, samt hvordan den påvirker den sociale interaktion på cafeer og restauranter. Min analytiske tilgang er hermeneutisk, hvorfor jeg igennem fortolkning forsøger at skabe en ny forståelse af mit emne. Denne nye forståelse skabes på baggrund af mine teorier og min producerede empiri. I analysen vil jeg inddrage citater fra mine e-mailinterviews (Bilag 1), og jeg vil se nærmere på resultaterne fra mine observationer.

Jeg havde i starten af projektet en hypotese om, at brugen af smartphones kunne påvirke os negativt i visse sociale situationer. Dette var min forforståelse, som undervejs har udviklet sig i takt med, at jeg måtte undersøge og læse relevant litteratur hertil. Jeg fandt frem til, at der ifølge

Turkle er flere måder hvorpå, vi påvirkes af smartphonen, som samfund såvel som individ. En af de mere væsentlige ideer er, at vi som følge af smartphonen lever i en verden af delvis opmærksomhed. Det kan altså være svært at vide sig sikker på, om man har vedkommendes opmærksomhed i en given situation, når der er en smartphone til stede. Hun pointerer yderligere, hvordan vi lever i et nyt regime. Et regime hvor steder som cafeer er gået fra fælles rum til steder for social samling, hvor folk ikke taler med hinanden.

Som min forståelse for fænomenet blev dybere, blev jeg også mere bevidst om, hvor komplekst problemstillingen var. Jeg var stadig interesseret i at finde ud af, hvordan smartphonen påvirkede individet. Jeg havde en idé om, at jeg måtte grave et par spadestik dybere, hvis jeg ville have en forståelse af de kognitive processer, som smartphonen kan påvirke. Undersøgelsen af Adrian F. Ward et al. var med til at bekræfte, hvor komplekst et fænomen jeg undersøger. De forklarer hvorledes vi mennesker er begrænset af vores kognitiv kapacitet, som former en stor del af vores adfærd. Ifølge Adrian F. Ward et al. kan den multifunktionelle smartphone blive et fundament for vores automatiske opmærksomhed, og derved omdirigere vores opmærksomhed fra andre handlinger henimod smartphonen. En anden påvirkning kan være, at fordelingen af vores begrænsede opmærksomhedsressourcer skifter fra den igangværende handling til undertrykkelse af opmærksomheden til smartphonen.

For at jeg kunne opnå en dybere forståelse for smartphonens rolle for det enkelte individ, og deres holdninger til smartphonebrugen, valgte jeg at udforme nogle spørgsmål, der kunne bruges som en form for interview over en e-mailkorrespondance. Alle mine respondenter var gæster på en café eller restaurant, og jeg ville derfor gerne forstå deres holdninger til brugen af smartphonen. Jeg kommer derfor til at præsentere udsagn fra mine respondenter undervejs i analysen, hvor jeg forsøger at fortolke svarene. Formålet er at skabe et helhedsbillede af smartphonens rolle for den enkelte og dens påvirkning. Dette understøttes ved anvendelse af teorien.

Smartphonens tilstedeværelse i café og restaurantmiljøet

Jeg valgte at observere i mit projekt for, at jeg kunne få en generel idé om, hvorvidt smartphones overhovedet blev benyttet i den sociale interaktion på cafeer og restauranter. Jeg har en hypotese om, at smartphonen har en negativ effekt på den sociale interaktion. Ved at observere kunne jeg

få be- eller afkræftet, hvorvidt smartphonen overhovedet var til stede i café og restaurantmiljøet. Mine observationer har været begrænset til to steder, Café Dalle Valle og Stempel Bar & Kitchen, der måske begge kan siges at være forholdsvist uformelle steder. Dette har højst sandsynligt indflydelse på de tendenser, som jeg observerede. Havde jeg observeret i lidt mere formelle omgivelser, f.eks. en "fin" restaurant, kunne resultat af mine observationer måske have været anderledes. Jeg har ikke nogen demografisk opdeling af mine observander, i det jeg egentlig var mest interesseret i, var om smartphonen var til stede i det observerede miljø. Ved nærmere eftertanke kunne det dog have været en god idé, eftersom det kan være uvist, om mine observationer kun afspejler et bestemt segment. Rapporten fra HORESTA viser blandt andet, at den mere velhavende befolkningsgruppe går mere på traditionelle restauranter. Det kan være at mine observationer havde udmøntet sig anderledes, hvis jeg havde observeret bredere end hvad tilfældet er. Derudover ville jeg måske have observeret flere fra det ældre segment, hvis smartphonebrug måske differentiere sig fra de unges.

Jeg fik ret hurtigt bekræftet via mine observationer, at smartphonen var til stede ved samtlige selskaber, jeg observerede. I nedenstående skemaer ses resultaterne af mine observationer. Fanen "Antal" beskriver antallet af gange, der blev set på smartphonen under observationen. Fanen "Tid i min." referer til den tidsperiode, jeg observerede selskabet i.

Observation: Café Dalle Valle, Fiolstræde, København K			
Selskab	Selskabstørrelse	Antal	Tid i min.
A	2	16	43
B	2	29	57
C	2	12	49
D	4	17	55
E	3	11	62
F	2	7	45
G	2	2	39
H	2	15	40
Gennemsnit	2,375	13,625	48,75

Observation: Stempel Bar & Kitchen, Enghaveplads, København V			
Selskab	Selskabstørrelse	Antal	Tid i min.
A	3	23	54
B	2	19	50
C	3	9	37
D	2	6	35
E	2	12	41
Gennemsnit	2,4	13,8	43,4

Som tallene indikerer, observerede jeg primært selskaber på 2 personer i en periode på ca. 45 minutter i gennemsnit. Af de selskaber jeg observerede, blev der i gennemsnit set på smartphonen 13,7 gange. Som tidligere nævnt har jeg ikke nogen demografisk opdeling i mine observationer, men dette kunne måske have belyst resultaterne fra nye vinkler. Jeg kan derfor ikke vide med sikkerhed, om mine observationer afspejler et eller flere segmenter, men blot at smartphonen er tilstede i de observerede omgivelser. En eventuel opdeling i alder ville have betydet, at jeg måske ville kunne se et mønster i mine observationer. Det kunne være f.eks. have været, at selskaber fra den yngre del af befolkningen, i højere grad tjekker deres smartphonen end dem fra den ældre del. Hvis jeg skulle have foretaget denne form for demografisk opdeling, skulle jeg gå på kompromis med min rolle som skjult observatør. Dette valgte jeg ikke at gøre, da formålet var at mindske usikkerheden for, at jeg som observatør påvirkede den situation, jeg skulle observere.

Har selskabets størrelse en betydning?

I mine interviews spurgte jeg blandt andet mine respondenter - **Er du mere eller mindre tilbøjelig til at tjekke din smartphone, hvis selskabet er på mere end to personer?** Hertil svarer alle respondenterne enten at de er mere tilbøjelige, eller at de ikke er opmærksomme på det. Respondent 1 udtaler sig således *"Ja, det tror jeg, da det ikke virker ligeså uhøfligt"*. Dette står lidt i modsætning til det, som jeg observerede. Her rejser sig spørgsmålet om, hvorvidt størrelsen på selskabet har en betydning for, hvor tilbøjelige vi er til at tjekke vores smartphone. Dette tyder på, at der er andre faktorer, som kan have en påvirkning.

Deres tendenser kan påvirkes af selskabets adfærd, i hvert fald ifølge nogle af respondenter. Respondent 2 udtaler *"Dog har jeg lagt mærke til, at jeg ofte gør det, hvis mine veninder eller"*

kæreste også gør det” og ligeledes udtaler respondent 1 ”Jeg tjekker oftest min telefon, hvis den anden person, jeg er sammen med, også gør, eller fordi jeg vil vise den, som jeg er sammen med noget”. Dette kan være med til at forklare, hvorfor selskaber på to personer tjekker deres smartphones i det omfang de gør. Her vil der ikke være mulighed for at vende sig mod en tredje eller fjerde person, hvis vedkommende man er sammen med, vælger at tage deres smartphone frem. Dette læner sig op ad Turkles idé om, det nye ”jeg” og hvordan smartphonen fungerer som en portal til andre steder og mennesker. Vi kan føle en mangel på kontrol, hvis anden person i selskabet tager smartphonen frem, hvorfor vi så også vælger selv at gøre det. For det er ifølge Turkle ikke muligt altid at være i kontrol når vi står ansigt til ansigt, men det kan opnås ved at slippe igennem portalen til ens digitale liv. Dette kan ses som et eksempel på, hvordan det nye ”jeg” kan være fraværende fra dets fysiske omgivelser, selv menneskene i det. Selskabets størrelse kan altså have en indflydelse på, hvor meget vi tjekker vores smartphone, men det er ikke nødvendigvis fordi vi har lyst. Det virker til, at smartphonen i en sådan situation fungerer som en redningskrans. Vi griber fat i den når vi bliver efterladt alene og på dybt vand, og den hjælper os til et nyt sted med nye mennesker.

Multifunktionel smartphone men begrænset kognitiv kapacitet

Størstedelen af mine respondenter forklarer, at smartphonen er en vigtig del af deres hverdag. Respondent 1 udtaler *”Ja, det er en meget vigtig del af min hverdag, da den samler alle de ting, jeg ellers ville have haft separeret (musikafspiller, e-mail, telefon, sociale medier m.fl.) i en enkelt enhed.”* Ifølge respondent 1 er smartphonen vigtig, fordi den samler en masse forskellige redskaber under et tag, inklusiv sociale medier. Ligeledes udtaler respondent 6 *”Det må man sige, jeg bruger min telefon hele tiden. Til at finde vej, komme i kontakt med folk, være social, til at udvide mit netværk, lytte til musik, se film og serier – opsummeret jeg kunne ikke undvære min telefon. Telefonen er blevet en integreret del af min hverdag, og den ting jeg altid tjekker jeg har med mig, når jeg går ud af min dør.”* Udtalelsen fra respondent 6 indikerer, at smartphonen er det vigtigste at få med ud ad døren. Dette kan være endnu et tegn på, at smartphonen er blevet en del af vores nye ”jeg”, som Turkle forklarer. Den er blevet indlejret i os, og vi er bundet til vores smartphone. Derudover nævner respondent 6, at vedkommende bruger smartphonen til at være social og udvide sit netværk. Respondent 5 forklarer, hvordan at smartphonen er vigtig del for ham både på arbejdet og i fritiden. *”Ja det er den, både på arbejde og i min fritid. Det er min eneste*

telefon og jeg har alle kontakter og min arbejdskalender på den". Her er endnu et eksempel på, hvordan smartphonen tilnærmelsesvis kan siges at indeholder to identiteter, arbejdet og fritiden. Dette stemmer overens med Turkles idé om, at de nye mobilteknologier gør det muligt, at vores forskellige identiteter kan være tilstede samtidig i en smartphone. Dertil kommer en større mængde af tilgængelig og potentiel meningsfuld information.

Som respondenterne udtaler, så bruger de smartphonen til mange forskellige gøremål i løbet af en dag. For dem spiller smartphonen en stor rolle. Ifølge Ward et al. er det netop her, hvor vi begynder at få en fornemmelse af, at smartphonen er relevant for vores mål. Det er på denne måde, at smartphonen bliver fundament for vores automatiske opmærksomhed. Når først det er tilfældet, kan smartphonen tiltrække vores opmærksomhed, selvom den ikke er relevant for den igangværende handling. Ydermere betyder det, at vi bruger vores opmærksomhedsressourcer på at undertrykke opmærksomheden til smartphonen, hvilket forværrer præstationen af andre handlinger. Dette er noget, som størstedelen af mine respondenter kan nikke genkendende til. Jeg spurgte dem - **Tænker du nogensinde, at du ikke skal tjekke din smartphone?** Hertil svarer respondent 2 *"Ja, det gør jeg. Jeg vil helst være "rigtig" tilstede med folk, når jeg er sammen med dem. Så jeg prøver at lade vær' med at have mobilen fremme."* Dette er et tydeligt eksempel på, hvordan Ward et al. teori stemmer overens med svarene fra mine respondenter. Derudover har respondent 2 en idé om, at man ikke er rigtig tilstede, når man sidder med sin smartphone fremme. Det kan i et vist omfang have noget at gøre med, hvor vi allokerer vores opmærksomhedsressourcer.

Respondent 2 er selv klar over, at man ikke er rigtigt til stede, når smartphonen er fremme. Dette læner sig samtidig op ad Turkles pointe om, det nye "jeg", som kan være fraværende fra dets fysiske omgivelser, netop som respondent 2 udtaler. Ifølge mine respondenter spiller smartphonen en stor rolle i deres hverdag, og dens rolle bliver måske kun større. Ifølge Ward et al. betyder det, at vi i højere grad får en fornemmelse af, at smartphonen er relevant for vores mål. Sandsynligheden for at smartphonen tiltrækker vores opmærksomhed, stiger i takt med at den får en større rolle i vores hverdag.

Acceptabelt eller uacceptabelt – nye normer

Jeg stillede mine respondenter spørgsmålet - **Hvad er din holdning til brugen af smartphones under café-/restaurantbesøg?** Respondent 5 svarer således *"Jeg synes det er ok lige at tjekke hvis der er kommet en besked, men jeg ser tit at folk sidder med hovedet nede i deres smartphone det meste af tiden – det er ikke ok hvis man er sammen med andre"*. Ifølge respondent 5 er det okay, hvis man blot kigger med det formål at se på en besked.

Respondent 2 udtaler også, at det er okay i en vis forstand *"Det er okay i moderate mængder. Men jeg synes, at man skal være tilstede med folk, når man er sammen med dem på café og restaurant."* Smartphonebrugen er for mine respondenter acceptabel, så længe det kun er i moderate mængder. Ifølge Turkle er dette et klart eksempel på, hvordan normen har ændret sig. Hun forklarer hvordan at vi som mennesker kan sættes på pause, og hvordan vores ansigt til ansigt samtaler bliver afbrudt af opkald eller beskeder. Respondenter forklarer hvordan de synes det er ok, enten i moderate mængder eller hvis man lige modtager en besked. Det kan tyde på, at det er blevet normen, og at vi måske har affundet os med at blive sat på pause. Samtlige af mine respondenter er tilbøjelige til at benytte smartphonen under et café-/restaurantbesøg, hvorfor de potentielt også sætter andre på pause. Ligeledes svarede respondenterne, at smartphonen er vigtig del af deres hverdag. Hvis smartphonen har en så stor betydning for de fleste af os, har vi måske bare acceptere dens tilstedeværelse.

Jeg spurgte ligeledes - **Synes du brugen af smartphones i andres nærvær er blevet mere acceptabelt?** Respondent 1 svarer *"Ja, men det er sket gradvist i takt med, at størstedelen af befolkningen har mindst en."* Det er ifølge respondent blevet mere acceptabelt fordi, at størstedelen har en smartphone. Respondent 3 har lidt samme holdning *"Ja, synes det er blevet nærmest helt normalt for alle generationer at kigge på sin tlf non-stop."* Det er ifølge respondent blevet normen, eftersom alle generationer kigger på deres telefon. Som Turkle siger, så har mange steder som f.eks. togstationer, cafeer mm. fået en ny betydning. Det er blevet steder for social samling, hvor folk ikke taler med hinanden, men går og kigger ned i deres smartphone. Dette læner sig op ad udtalelsen fra respondent 3, og hvordan han mener vi kigger på vores telefoner nonstop. Respondent 5 svarer til samme spørgsmål *"Det er i hvert fald blevet mere udbredt og det må vel være fordi folk accepterer det – men jeg synes det er gået for vidt"*. Respondentens udsagn

fortæller, ligesom respondent 1, at en større udbredelse må skyldes at folk acceptere det. Til trods for at respondenterne synes, det er gået for vidt.

Delkonklusion

Min forforståelse har sammen med empiri, teori og fortolkning givet mig en ny forståelse for, hvilken rolle smartphonen spiller for det enkelte individ. Jeg har fået en forståelse af, at smartphonen for mange er et vigtigt element i deres hverdag. Den bruges til arbejde, privat men også socialt. Når smartphonen er en vigtig del af hverdagen, kan den blive et fundament for vores automatiske opmærksomhed. Vi skal bruge opmærksomhedsressourcer for at undertrykke opmærksomheden til smartphonen, der forværrer vores præstation af de handlinger, som også benytter disse ressourcer – f.eks. det at følge med i en samtale.

Jeg har ligeledes fået en ny forståelse af, hvordan smartphonebrugen påvirker den sociale interaktion. Min forforståelse var, at smartphonebrugen ville blive anset som noget negativ i sociale interaktion. Det viser sig at brugen er blevet mere acceptabel, hvis altså forbruget foregår i moderate mængder. Alligevel er der en fælles holdning til, at vi ønsker vedkommende skal være til stede i den sociale interaktion. Samtidig har jeg fundet ud af, at de fleste reflekterer en del over brugen af deres smartphone. De er klar over, at man kan virke fraværende, hvis man tjekker sin smartphone. Vi kan som mennesker blive sat på pause af smartphonen, men det virker til, vi har affundet os med det. Smartphonen kan være meget opmærksomhedskrævende, og dette er selvfølgelig også tilfældet i den sociale interaktion. Vi er måske ikke bevidste omkring det, men vi bruger ressourcer på at afholde os fra smartphonen, og det efterlader færre ressourcer til den sociale interaktion.

Jeg fandt frem til, at selskabets størrelse kan have en indflydelse på, hvorvidt vi tjekker vores smartphone eller ej. De fleste er mere tilbøjelige til at tjekke, hvis selskabet er på mere end to personer. Det anses som værende mindre uhøfligt, fordi vedkommende måske kan vende sig mod en anden i selskabet. Derimod kan der opstå en spejling af den andens adfærd, hvis selskabet kun er på to. Smartphonebrugen hos en, kan altså få den anden til at også at bruge smartphonen.

Diskussion

I dette afsnit vil jeg diskutere smartphonens rolle, mere specifik hvordan den for mange er blevet en fast del af hverdagen. Jeg vil tage udgangspunkt i min empiri og teori, samt den forståelse jeg har fået fra min analyse. Derudover vil jeg forsøge at anskue emnet ud fra et mere samfundsmæssigt og kulturelt perspektiv - hvordan vi f.eks. lever i et samfund, der forsøger at digitalisere så meget muligt. Jeg vil komme ind på både fordele og ulemper ved smartphonens mange muligheder, og derigennem forsøge at skabe rum for debat.

Jeg har min analyse fundet ud af, at smartphonen er en vigtig del af hverdagen, i hvert fald for mine respondenter. Den bruges til mange forskellige gøremål i løbet af en dag, og derfor har vi den næsten altid med os. Smartphonen giver os mulighed for, så længe der er en internetforbindelse, at vi kan have flere bolde i luften. Vi kan tjekke vores arbejdsmails, kontakte familie eller venner og pleje vores profiler på de sociale medier. Den fungerer, som Turkle siger, som en portal til andre mennesker og steder. Flere af mine respondenter nævner, at brugen af smartphone i andres nærvær er okay, og at det helt overordnet er blevet mere acceptabelt. Er det så ikke bare sådan det er? Hvis størstedelen af os alligevel har affundet os med, at vi bliver afbrudt af en smartphone i ny og næ. Hvad er alternativet - slet ingen smartphones? Smartphonen giver os vel mere frihed til netop til café og restaurantbesøg, fordi vi ved, at sker der noget vigtigt, så sker det på vores smartphone. Om det vigtige så er i det private, arbejdsrelateret eller på de sociale medier, så går vi ikke glip af det.

Det kan så diskuteres hvorvidt, det svækker vores evne til at være til stede i det vi laver. Nu hvor vi er vant til at have vores smartphone på os, hvad ville det så betyde, hvis den slet ikke var til stede i den sociale interaktion? Ville vi have lettere ved at være til stede, eller ville det blive endnu sværere. Smartphonen ville i sig selv ikke være et forstyrrende element, men hvad med vores opmærksomhed? Med smartphonen i lommen havde vi mulighed for at tjekke den og få afklaring. Nu kan vi sidde under hele cafebesøget og tænke over, om der er sket noget. Påvirker det ikke den sociale interaktion mere, end et par hurtige tjek undervejs i løbet af cafebesøget? Ward et al. forklarer netop, hvordan vi bruger opmærksomhedsressourcer på at undertrykke opmærksomheden til smartphonen, også selvom den er lige ved siden af os. Spørgsmålet er om vi

ville bruge flere opmærksomhedsressourcer, hvis smartphonen slet ikke var i nærheden. Hvis dette var tilfældet, ville det vel påvirke den sociale interaktion mere negativt?

Turkle forklarer hvordan, at vi tror vores profiler på sociale netværkssider repræsenterer os, men ofte ender med at være en helt anden person, ens "bedre jeg". Når vi investerer i vores nye "jeg", vil vi også søge anerkendelse af det. Den anerkendelse er måske vigtigere for nogen, end den anerkendelse man kan få ansigt til ansigt. Hvad hvis vores online relationer betyder mere for os, end relationen der sidder foran mig på cafeen. Er det så okay, at vi ikke at være helt til stede? Skal vi nødvendigvis vælge, nu hvor vi har fået mulighed for at pleje det virkelige og det virtuelle på samme tid? Som nævnt synes størstedelen af mine respondenter, at brugen af smartphones i andres nærvær er ok – det er blevet acceptabelt. Måske har smartphonen ændret kulturen omkring café og restaurantbesøg, og det kan være noget man skal vænne sig til. Selvom det tyder på, at de fleste har accepteret de nye normer. Næsten alle mine respondenter går på café eller restaurant sammen med andre, men hvad er hensigten med cafébesøget? For nogen er det måske bare at spise noget god mad, mens andre gerne vil sidde og sludre. Ja, der er måske endda nogen som bare gerne vil have et godt billede til deres Instagram. Det er vel også helt okay, vi har forskellige interesser. Vi har jo netop mulighed for at spise en god burger, og dele den oplevelse med en anden, mens hele vores online netværk også kan se med. Hvis vi i højere grad vil pleje vores virtuelle "jeg", så kan vi vel bare fravælge det fysiske. Det fysiske sociale samvær har måske en mindre betydning i dag, fordi vi har et større netværk online, der samtidig også er lettere at tilgå. Ligeledes kan vi fravælge det virtuelle, hvis vi fortrækker det fysiske. Det er ikke sikkert, at det er så nemt. For mange er smartphonen jo en vigtig del af deres hverdag.

Den stigende digitalisering af samfundet, indbyder jo næsten til endnu mere brug af smartphones. Der udvikles flere og flere apps, der gør tingene en del nemmere for smartphonebrugere. Vi har fået NemID nøgleapp, så vi ikke behøver rende rundt med selve vores NemID. Der er Mobilepay, så du kan lave straks overførsler fra din smartphone – så behøver vi ikke dele regningen op efter et cafébesøg. Mobilbank, e-Boks, Tinder og Rejseplanen, ja det fortsætter. Meget af det kan selvfølgelig også ordnes fra en computer, men den har man jo ikke altid med sig. Hvorfor skulle vi også vente, når vi med smartphonen kan få det gjort med det samme? Med flere apps kommer ligeledes flere potentielle forstyrrelser. Om de fordele der er ved smartphonen opvejer for de negative konsekvenser, det kan diskuteres.

Konklusion

Smartphonen spiller i dag en vigtig rolle for mange menneskers hverdag, hvor den bruges til flere af hverdagens gøremål. Den multifunktionelle smartphone giver os mulighed for, at vi kan tilgå vores arbejde, det private og det virtuelle på samme tid. Dette kan jeg konkludere ud fra mine respondents besvarelser, som bruger den til netop disse formål. Eftersom flere har fået en smartphone, så er brugen af smartphones i den sociale interaktion også blevet mere acceptabel. Der er nye normer, som det at vi sætter hinanden på pause. Jeg kan konkludere, at det er anses som værende okay i moderate mængder.

Når smartphonen bliver en så vigtig del af hverdagen, kan den blive et fundament for vores automatiske opmærksomhed. Det kan betyde, at vi i visse situationer, skal bruge vores opmærksomhedsressourcer på at undertrykke vores opmærksomhed til smartphonen. Jeg kan konkludere på baggrund af mine respondents svar og teorien, at en direkte konsekvens heraf er, at vi har færre opmærksomhedsressourcer til andre handlinger, hvor ressourcerne også kræves. Selvom vi ikke bevidst er opmærksomme på vores smartphone, så kan den stadig påvirke den sociale interaktion. Når vi har færre opmærksomhedsressourcer til rådighed, bliver det sværere at koncentrere sig om samtalen. Jeg kan yderligere konkludere, at et større smartphonebrug i hverdagen, øger sandsynligheden for, at tankerne dirigeres henimod smartphonen. Smartphonen påvirker den sociale interaktion, om den er i lommen, tasken eller på bordet - out of sight, but on my mind.

Perspektivering

Efter at jeg har færdiggjort projektet, er der stadig flere interessante ting, jeg kan arbejde videre med. Jeg kunne godt tænke mig at undersøge formålet med, hvorfor folk går på café og restaurant. Her ville det være interessant at se på, om det er lysten til mad, den sociale interaktion eller andre årsager. Derudover kunne det være interessant at se nærmere på vores online tendenser, og hvor højt vi vægter vores online identiteter og netværk. Jeg synes det er væsentlig, fordi vi lever i en tid, hvor de sociale medier får en større og større betydning. I den forbindelse kunne man også undersøge, i hvor høj grad vi værdsætter den fysiske kontakt. Ydermere kunne jeg have set på mulige løsningsforslag til, hvordan man kunne mindske smartphonebrugen i den sociale interaktion. Det rejser jo lidt spørgsmålet om, hvorvidt det er brugen eller tanken om smartphonen, der er problematisk.

Hvis jeg skulle forsøge at få en dybere forståelse af emnet, kunne det være relevant at have inddraget mere teori. Det kunne være teori med et andet perspektiv på smartphonebrugen end Turkle. Det ville være relevant, så jeg i et vist omfang kunne få belyst flere sider af problemstillingen.

Litteraturliste

Bøger

Lægaard, S. (2003) Kapitel : Videnskabsteoretisk indføring (s. 11-51) - "Idéhistorie for de pædagogiske fag" af Pecseli, B. 1 udgave 3. oplag 2008, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S, København.

Robson, C. (2011) "Real world research" Third edition, Wiley & Sons Ltd. United Kingdom.

Turkle, S. (2011) "Alone together : why we expect more from technology and less from each other. First Edition, Basic Books New York.

Links

<https://www.berlingske.dk/virksomheder/danmark-har-flest-smartphones-i-hele-verden> 15-09-2019 10:11

<https://datareportal.com/reports/digital-2019-global-digital-overview> 15-09-2019 11:09

<https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/691462> set 27-10-2019 11:15

<https://videnskab.dk/kultur-samfund/hvorfor-foeler-man-fantom-vibrationer-fra-mobilten> set 15-09-2019

13:12

<http://us.sagepub.com/en-us/nam/author/colin-robson> set -18-10-2019 10:58

https://www.tvsyd.dk/files/media/2019/08/danskernes_udespisevaner.pdf set 04-12-2019 15:19